

OPMANDSKENDELSE

af

12. oktober 2006

i

faglig voldgift:

**Fagligt Fælles Forbund (3F), Privat Service (tidligere RBF)
(forhandlingssekretær Bent Moos)**

mod

**Danmarks Rederiforening for DFDS A/S
(advokat Anne Louise Wolff)**

INDLEDNING

Den 1. februar 2006 trådte DFDS' nye alkoholpolitik i kraft, hvorefter det ikke er tilladt besætningsmedlemmerne at indtage nogen form for alkohol om bord på skibene, hverken i eller uden for tjenesten. Sagen angår spørgsmålet, om dette forbud er i strid med § 10, stk. 1, i overenskomsten mellem RBF og DFDS. Bestemmelsen lyder således:

"§ 10 – Almindelige bestemmelser

Stk. 1- Kosten

Kosten for tjenerne skal svare til den almindelige messekost. Tjenerne kan inden for en af skibsføreren fastsat grænse købe pilsnerøl til funktionærpris."

Da parterne ikke har kunnet løse uoverensstemmelsen ved forhandling, er spørgsmålet af 3F, Privat Service (tidligere RBF), blevet indbragt for denne faglige voldgiftsret, der har bestået af forhandlingssekretær Kenneth Novak og Peter Løkke Nielsen, udpeget af 3F, personalechef Peter Burkhold og ansættelsesretschef Flemming Dreesen, udpeget af Danmarks Rederiforening, og – som opmand – højesteretsdommer Per Sørensen.

PÅSTANDE

Klager, 3F, Privat Service, har nedlagt påstand om, at DFDS skal anerkende, at indførelse af totalt forbud mod indtagelse af øl om bord i rederiets skibe er i strid med overenskomstens § 10, stk. 1.

Indklagede, Danmarks Rederiforening for DFDS A/S, har påstået frifindelse.

SAGEN

DFDS har gennem mange år haft en alkoholpolitik, der indebærer, at de ansatte maksimalt måtte have en promille på 0,2 i arbejdstiden om bord og maksimalt 0,4 i fritiden om bord. Besætningsmedlemmerne har et særligt tørmønster, hvorefter de forretter tjeneste 14 dage om bord og derefter har fri i 14 dage. I fritiden om bord indgår tjenerne i sikkerhedsbesætningen. Det var hele besætningen, der havde mulighed for at købe øl og vin mv. til reduceret pris i skibets "slop-kiste" en gang om ugen, men de besætningsmedlemmer, der er omfattet af andre over-

enskomster end RBF-overenskomsten, har ikke i deres overenskomster en bestemmelse, der svarer til § 10, stk. 1. Den tilladte mængde øl var 24 stk. pr. måned.

Pr. 1. februar 2006 indførte rederiet en ny alkoholpolitik, hvorefter det nu ikke er tilladt for noget besætningsmedlem at indtage nogen form for alkohol om bord, hverken i eller uden for tjenesten. Baggrunden herfor er, at et dagblad havde bragt nogle billeder, der var optaget om bord af en journalist med skjult kamera, og hvoraf det fremgik, at nogle besætningsmedlemmer syntes at være beruset. Sagen blev meget omtalt i medierne, og både Søfartsstyrelsen og ministeren kom ind i sagen.

Der er enighed mellem parterne om, at den alkoholpolitik, der hidtil var blevet ført, var fuldt forsvarlig i forhold til sikkerheden om bord, ligesom der er enighed om, at den hidtidige alkoholpolitik ikke strider mod lovgivningen eller anden form for offentligt fastsatte regler vedrørende sikkerheden til søs. Det er således hensynet til rederiets image i offentligheden, der ligger bag forbudet.

3F har ikke bestridt, at rederiet som et led i ledelsesretten har kunnet indføre det totale forbud, men gør som anført gældende, at det for tjenerpersonalets vedkommende strider imod deres overenskomst med rederiet.

Indtil indførelsen af det totale forbud betalte besætningsmedlemmerne 3,25 kr. for en almindelig pilsnerøl. Besætningsmedlemmerne måtte ikke købe øl på anden måde, og de måtte ikke sælge de købte varer om bord eller tage dem med fra borde.

FORKLARINGER

Odvard Andersen har forklaret, at han er tjener på Crown of Scandinavia, hvor han er tillidsrepræsentant for tjenerpersonalet. Han er desuden landsformand for tjenernes landsklub, der har tjenerne i DFDS' skibe som medlemmer. Han gør tjeneste på skibet 14 dage ad gangen og har derefter fri i 14 dage. Hans dag begynder mellem 5:30 og 6:00 og fortsætter til ved 10-tiden. Han genoptager arbejdet ved 16-tiden og arbejder derefter videre til ved midnatstid. Før indførelsen af alkoholforbudet blev der kun drukket en enkelt øl, når vagten var overstået. Han og hans kolleger har set det som en social fordel at kunne samles og tale om dagens be-

giveness over en enkelt øl. Da rederiet tog alkoholpolitikken op til revision, blev den ikke drøftet i samarbejdsudvalget eller med ham som tillidsrepræsentant.

Bertil Hohlmann har forklaret, at han er personalechef i DFDS. Før indførelsen af alkoholforbudet var det kun tilladt at indtage alkohol i fritiden. Indførelsen af forbudet skete på baggrund af en hændelse i sommeren 2005, hvor en journalist med et skjult kamera afslørede, at nogle af besætningsmedlemmerne havde svært ved at overholde grænsen på 0,4 promille alkohol. Artiklen førte til en omfattende medieomtale i både den danske og norske presse og gjorde stor skade. Søfartsstyrelsen og ministeriet blev involveret, idet der blev sat spørgsmålstegn ved sikkerheden ombord. Det er rederiets vurdering, at den negative medieomtale kostede rederiet ca. 10 mio. kr. i omsætning. I første omgang havde rederiet en fornuftig drøftelse med organisationerne om, hvad man skulle gøre, men i november 2005 besluttede rederiet helt at forbyde indtagelse af alkohol om bord. Inden man indførte forbudet, havde man slet ikke bestemmelsen i overenskomstens § 10, stk. 1, inde i overvejelserne, fordi man alene har anset den som en rabatregel.

PARTERNES ARGUMENTER

3F har anført, at denne sag alene angår tjenerpersonalets rettigheder i henhold til overenskomsten, idet ingen andre grupper har en bestemmelse svarende til § 10, stk. 1. Overenskomsten med DFDS er en særoverenskomst, der har sin baggrund i overenskomsten på land. Bestemmelsen i § 10, stk. 1, er således indgået i overenskomsten i en lang årrække. Den skal ses på baggrund af, at besætningsmedlemmerne tilbringer så lang tid ad gangen om bord, at deres tilværelse kan sammenlignes med den, de sejlede på langfart har. Det bestrides ikke, at rederiet i kraft af sin ledelsesret har ret til at indføre et totalt alkoholforbud, og sagen angår kun spørgsmålet, om tjenerpersonalet skal have ret til at indtage en øl i fritiden, hvor de er helt adskilt fra passagererne. § 10, stk. 1, er en klar regel, der garanterer et socialt gode, en forståelse der ikke er i strid med lovgivningen eller nogen administrativ bestemmelse. Der er ingen sikkerhedsmæssige problemer forbundet med, at besætningsmedlemmerne får lov til at købe en enkelt øl, og før indførelsen af forbudet var DFDS selv af den opfattelse, at den hidtidige alkoholpolitik var helt forsvarlig. Ved forståelsen af bestemmelsen, hvorefter personalet har et egentligt krav på at kunne købe og drikke en øl i deres fritid, må det erindres, at der på dette område har været en lang tradition for at regulere spørgsmål om både kost og drikkevarer i samme bestemmelse.

Rederiforeningen har anført, at § 10, stk. 1, ikke kan forstås således, at den indeholder en ret for tjenerne til at kunne drikke øl ombord. Den naturlige sproglige forståelse af bestemmelsen er, at den er en rabatbestemmelse, der giver mulighed for køb af pilsnerøl – men ikke anden spiritus – til en pris, der ligger under den almindelige udsalgspris ombord. Bestemmelsen må fortolkes under hensyntagen til den alkoholpolitik, rederiet til enhver tid fører, og den er ikke til hinder for, at der indføres et totalt alkoholforbud, der gælder for hele besætningen om bord på skibene. Den stærke medieomtale af episoden i sommeren 2005 var meget skadelig for rederiet, der af samme grund mistede ca. 10 mio. kr. Sikkerheden om bord og offentlighedens opfattelse heraf er så vigtig, at rederiet ikke kan tillade sig at gå på akkord hermed. Det ville i øvrigt være uholdbart, såfremt 3F får medhold, idet der i så fald vil opstå en situation, hvor der i strid med rederiets almindelige princip om at behandle alle besætningsmedlemmer lige vil gælde noget særligt for tjenerpersonalet. § 10, stk. 1, må derfor forstås på den måde, at tjenerpersonalet kan købe øl til nedsat pris og i øvrigt inden for de rammer, der fastsættes af skibsføreren, men kun så længe der i øvrigt er en ret hertil for besætningsmedlemmerne, en ret der afhænger af rederiets almindelige personalepolitik.

OPMANDENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION

Da der ikke blandt de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten har kunnet opnå flertal for en afgørelse, skal denne træffes af opmanden, der udtaler:

Som overenskomstens § 10, stk. 1, er formuleret, må den mest nærliggende forstås således, at tjenerne skal kunne købe pilsnerøl til en bestemt pris, men ikke, at de også har et krav på at kunne købe og indtage øl om bord, hvis det efter de regler eller retningslinier, der i øvrigt er fastsat af rederiet, ikke er tilladt at indtage alkohol om bord. Som anført af rederiforeningen må bestemmelsen således forstås som en rabatbestemmelse.

Som også erkendt af 3F tilkommer det i medfør af ledelsesretten rederiet at fastsætte de regler om personalets forhold om bord, herunder den alkoholpolitik, som det finder nødvendigt af hensyn til skibenes forsvarlige drift, både sikkerhedsmæssigt og økonomisk. Rederiet er herunder berettiget til at inddrage hensynet til virksomhedens anseelse i offentligheden. Det bemærkes herved, at netop offentlighedens tillid til, at sikkerhedstjenesten – som tjenerne indgår i, også i deres fritid – fungerer upåklageligt, kan være af meget væsentlig betydning for rede-

riet som helhed. Medieomtalen af episoden i sommeren 2005 illustrerer da også, at en - berettiget eller uberettiget – negativ omtale af forhold, der kan have betydning for sikkerheden om bord, kan have stor betydning for rederiet. Ud over ordlyden må § 10, stk. 1, således fortolkes under hensyn til den til enhver tid gældende personalepolitik, herunder alkoholpolitik.

Herefter tages rederiforeningens frifindelsespåstand til følge.

T h i b e s t e m m e s :

Danmarks Rederiforening frifindes.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar og udgifter.

København den 12. oktober 2006.



Per Sørensen